

Perran ERALP

Perran Eralp, 2 Ekim 1926 da İstanbul'da doğdu. Babası **İshak Cevdet Paşa**'nın oğlu istihkâm yarbayı **Müfit Eralp**, annesi mühendis miralay (Albay) **Ali Rıza Bey**'in kızı **Hâmide Eralp**'tır. **Müfit Eralp** 1895 te İstanbul'da doğmuş, 1943 te Ankara'da ölmüştür. **Hâmide Eralp** İstanbul 1905 doğumludur.

Perran Eralp'ın öğretim hayatı çeşitli şehirlerde ve çeşitli okullarda geçmiştir. İlkokula 1934 yılında İzmit Necatibey İlkokulu'nda başlamış ve ilk öğrenimini 1938 de Erzurum İsmet Paşa İlkokulu'nda tamamlamıştır. Ortaoku' öğreniminin bir yılını, o zaman adı Türk Maarif Cemiyeti Koleji olan şimdiki Ankara Koleji'nde 1938 - 1939, diğer iki yılını ise İzmir Kız Lisesi orta kısmında yapmış ve 1940 da ortaokulu bitirmiştir. 1941 - 1944 yıllarında Ankara Kız Lisesi'nde okuyan ve 1944 te liseyi bitiren Perran Eralp, daha sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi İngiliz Dil ve Edebiyatı Bölümü'ne devam etmiş ve yüksek öğrenimini bu fakültede tamamlamıştır (1945 - 1949). Yüksek öğreniminin son iki yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik kursuna devam etmiş (1948 - 1949) ve buradan da diploma almıştır.

Perran Eralp'ın memuriyet hayatı Milli Kütüphane'de başlar. Milli Kütüphane'de ilk vazifesi yabancı dil eserler kataloğu bölümünde kütüphaneciliktir. 31 Ağustos 1949 da başladığı bu vazifede bir yıl kadar çalışmış, sonra o zaman adı Periyodikler Servisi olan Süreli Yayınlar Bölümü'ne geçmiştir. 1951 de vazife aldığı bu bölüme 1953 te şef tayin olunan **Perran Eralp**, o tarihten beri aynı vazifeyi başarı ile yapmaktadır.

Perran Eralp staj yapmak ve meslekî bilgisini arttırmak üzere 1951 yılı Ekiminde bir yıl için İngiltere'ye gönderilmiştir. Bu bir yıl içinde **British Museum Library, British Library of Political and Economic Science, University of London Library** ve **Manchester Public Library**'de kütüphanecilik stajı yapmış, ayrıca İngilizcesini ilerletmek için de **The London School of English and Foreign Languages**'e devam etmiş, bu arada Cambridge Üniversitesi'nin «Proficiency in English» adlı sınavına girip bir sertifika almak başarısını göstermiştir.

Ferran Eralp'ın yurt dışına ikinci bir gidişi 1955 yılındadır. Bu yılın 11 - 17 Eylül tarihleri arasında Brüksel'de toplanan «Milletlerarası Kütüphaneciler ve Dokümantalistler Kongresi» ne Türk Kütüphaneciler Derneğini temsilen Millî Kütüphane'nin bu genç uzmanı gönderilmiştir.

Perran Eralp 1949 yılından beri çeşitli dergi ve gazetelerde, çoğu meslekî olmak üzere, çeşitli konularda yazılar yazmaktadır. Yazılarının çıktığı dergi ve gazeteler, yıl sırasıyla, şunlardır :

Kadın Gazetesi (1949), **Kaynak** (1949), **Aydın** (1949 - 1950. meslekî yazılar), **Ülkü** (1949 - 1950), **Ağaç** (1950. kitap tenkid), **Ulus** (1953, 1954, 1957, 1959), **Zafer** (1954. hikâye), **Çocuk ve Yuva** (1954 - 1957. kitap haberleri, çocuk hikâyeleri), **Devlet Tiyatrosu** (1955. kitap haberleri,) **Forum** (1955 - 1956. kitap haberleri), **Büyük Realite** (1956. meslekî yazılar), **Türk Etnoğrafya Dergisi** (1956 - 1958. bibliyografya), **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni** (1957. meslekî yazılar), **İlköğretim** (1959. çocuk hikâyesi), **K. Atatürk Yolu** (1959).

Perran Eralp'ın Millî Kütüphane dışındaki çalışmaları arasında **Millî Kütüphaneye Yardım Derneği** ile **Türk Kütüphaneciler Derneği**'ndeki hizmetle: de bilhassa belirtmek lâzımdır. Bu iki derneğin çeşitli yönetim kurullarında vazife almış, bu arada **Türk Kütüphaneciler Derneği**'nde muhasiplik yapmıştır.

Memuriyet hayatına 1949 da 25 lira aslî maaşla giren **Perran Eralp**, 1955 Şubatında 40 liraya terfi etmiştir. O tarihten beri, uhdesinde bulunan uzmanlık kadrosunun maaşı olan 60 lirayı almaktadır.

Perran Eralp'ın, Türk kütüphaneciliğine bugüne kadar yaptığı hizmetlerin en büyüğü olarak, 1953 ten beri başında bulunduğu Millî Kütüphane'nin Süreli Yayınlar Bölümündeki faaliyetini göstermek mümkündür. Süreli Yayınlar Servisi'nin, Millî Kütüphane'nin en verimli bölümlerinden biri haline gelmesi, bu genç uzmanın kendisi gibi genç birkaç arkadaşı ile birlikte yıllardan beri devam ettirdikleri sistemli çalışmanın neticesidir. Bu sistemli çalışmanın ürünlerinden birisi de, Millî Kütüphane'de bulunan Arap harfli Türkçe dergi ve gazetelerin kataloğunun yayınlanmasıdır. Bu kataloğu hazırlayan **Perran Eralp** ile arka-

daşlarının, Arap harflerini bilen bir nesle mensup olmadıklarını düşünmek, başarının derecesini anlamak için kâfidir.

Bekâr olan **Perran Eralp**, batı dillerinden İngilizceyi çok iyi bilmektedir.

IRFAN DÖNMEZ

Irfan Dönmez, 20 Eylül 1930 tarihinde Manisa'nın Muradiye bucağında dünyaya geldi. Babası çiftçi **Şükrü Efendi**, annesi **Zeliha** hanımdır.

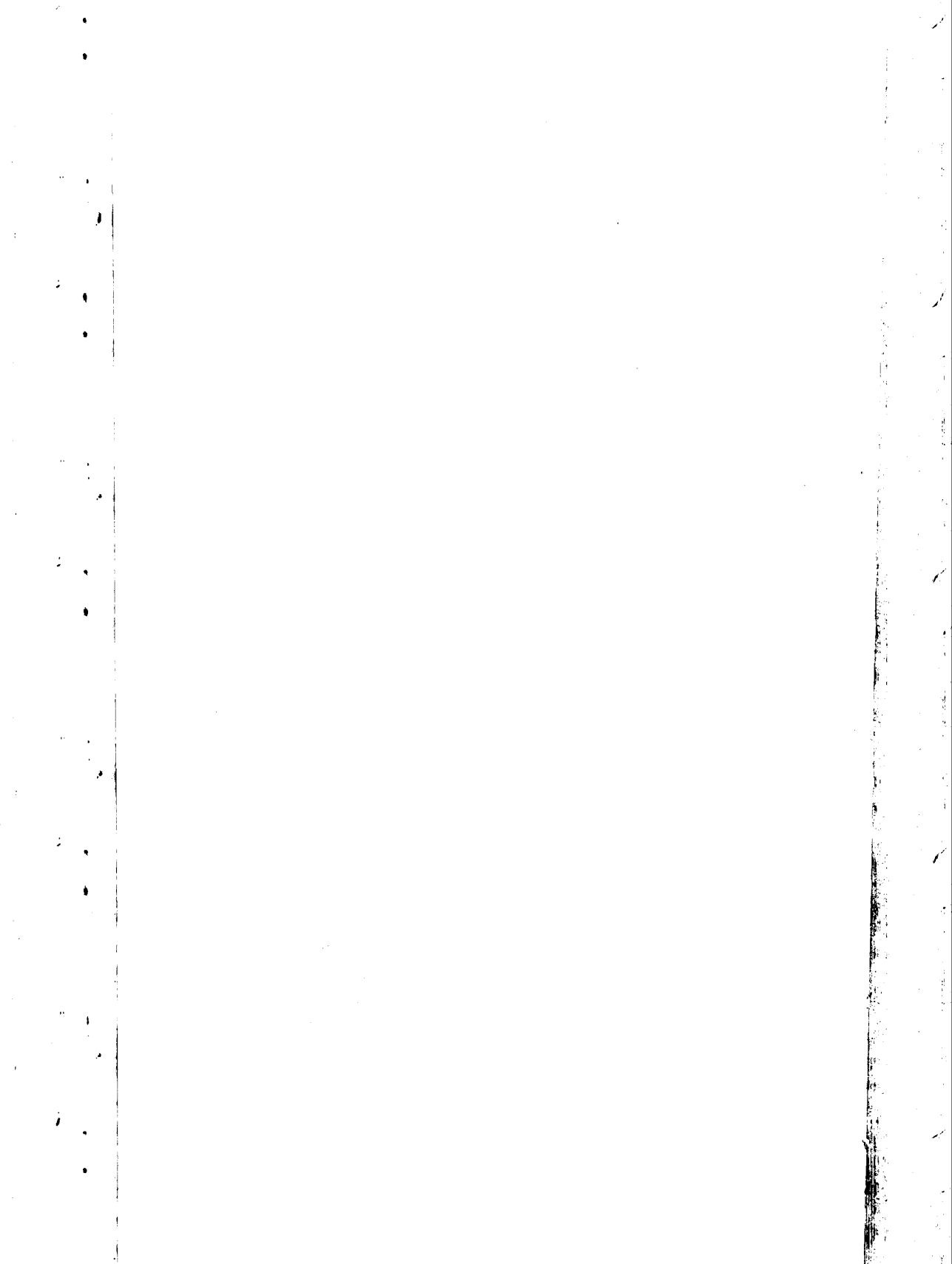
İlk öğrenimini 1937 - 1942 yılları arasında Muradiye İlkokulu'nda yapan **Irfan Dönmez**, orta öğrenimini İzmir Kızılçullu Köy Enstitüsü'nde tamamladı (1942 - 1947). Bu enstitüyü bitirdiği yıl, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Resim - İş Bölümü'ne girdi ve 1950 yılında buradan mezun oldu. Aynı yıl Ankara Namık Kemal Ortaokulu resim - iş sıtajyerliğine tayin edildi. (31/7/1950) ve Millî Kütüphane'nin Mikrofilm Servisi'nde vazifelendirildi (30/9/1950). 2/11/1950 tarihinde askerlik vazifesini yapmak üzere Millî Kütüphane'den ayrıldı. Vatanî vazifesini bitirdikten sonra 30/9/1951 de yeniden Millî Kütüphane'deki yerine döndü. Namık Kemal Ortaokulu resim - iş sıtajyerliği 6/3/1953 te sona ererek aynı dersin öğretmeni oldu ve fakat yine Millî Kütüphane'deki vazifesine devam etti.

1953 te Ekim ayının 23 ünde, 4489 sayılı kanun gereğince, mikrofilm ve renkli fotoğraf üzerinde çalışmak ve ihtisas yapmak üzere, bir yıl için İngiltere'ye gönderildi. Davis yabancı dil özel okulunda İngilizcesini ilerlettikten sonra Kodak müessesesinin Recordak servisinde mikrofilm tekniği ve cihazları tamir - bakım ihtisası üzerinde dört ay çalıştı. Ayrıca Kodak renkli fotoğrafçılık okulu renkli fotoğraf kursuna devam etti. Oxford Üniversitesi Fotoğraf Stüdyo'sunda çalıştı. Bunlardan başka hususî fotoğrafhanelerde pratik renkli fotoğraf çalışmalarında bulundu. Bu suretle bütün imkânlardan faydalanarak bu sahadaki bilgi ve ihtisasını arttırdı 1954 Ekiminde yurda döndü.

Millî Kütüphane'deki vazifesine yeniden başlayan **Irfan Dönmez**, 1955 te kabul edilen kanunla Millî Kütüphane mikrofilm uzmanlığına tayin olundu. Aynı yılın 27 Mayısında Mikrofilm Bölümü şefi oldu. 11/XI/1955 tarihinde aynı bölümün başuzman vekilliğine yükseldi. Halen bu vazifededir.

Irfan Dönmez, İngiltere'den döndükten sonra, renkli film üzerindeki çalışmalarını daha esaslı bir şekilde sokmak imkânını buldu. Bu alandaki çalışmasında ön plânda tuttuğu fikir, yazma eserlerimizdeki kıymetli tezhib, minyatür, süslü yazı ve cilt kapaklarının filimlerini çekip





bunlardan bir arşiv meydana getirmektir. Bu suretle Türk sanat tarihinin bu eşsiz eserlerinden, kütüphanecilik çerçevesi içinde faydalanmak ve bir koleksiyon meydana getirmek mümkün olacaktır. Ancak bu büyük programın tatbikinin her şeyden önce malzemeye ihtiyaç göstermesi, evvelâ bu ihtiyacın giderilmesini mecburi kılmış ve bu yolda teşebbüslere geçilmiştir. **İrfan Dönmez**, bu malzemenin Milli Kütüphaneye gelmesinden sonra, Kütüphanenin Nadir Eserler Bölümü ile işbirliği yapmak suretiyle, zengin bir renkli filim arşivi kurmak gayesindedir.

İrfan Dönmez, renkl filim üzerindeki çalışmalarını Türk sanatının diğer kollarına da teşmil etmiş ve boş günleriyle tatillerini bu alandaki mesaisine vermiştir. Türk çini, kumaş, halı, kilim, el işlemleri, tahta oymaları ve mimari eserlerin iç ve dış süslemelerine ait renkli resimler, onun resmî hayatı dışına ait en zevkli işidir.

Bu sahaya ait çalışmalarının müsbet neticelerinden biri de, 1958 de Los Angélos State College mensuplarından bir heyetin Türkiye'ye gelmesi sırasında görülmüştür. Anadolu medeniyetlerine ait çeşitli eserlerin resimlerinin çekilmesi işi, Millî Kütüphane Müdürünün vaki ricayı kabul etmesi neticesinde, **İrfan Dönmez**'e verilmiş ve genç uzmanın büyük bir başarı ile çektiği resimler heyet tarafından Amerika'ya götürülmüştür. Bu renkli resimler, Amerika'nın 800 kadar okulunda, Türkiye hakkındaki öğretimde kullanılmaktadır.

İrfan Dönmez, Millî Kütüphane ile ilgili dernek ve teşekküllerde de zaman zaman vazife almıştır. Bu arada Millî Kütüphaneciler Yardım Derneği'nde başkan, Millî Kütüphaneciler Yapı Kooperatifinde umumî kâtip olarak çalışmış, Millî Kütüphaneye Yardım Derneği'nde de yönetim kurulu üyeliğinde bulunmuştur.

İrfan Dönmez evlidir ve bir çocuğu vardır. Eşi **Hasime Dönmez**, ilkokul öğretmenidir. 14/VI/1953 te doğan oğlu **Bülent Dönmez** 1959 - 1960 ders yılında öğrenim hayatına girecektir.

İrfan Dönmez, çalışkan, mütevazı, nazik ve renkli filim üzerinde gerçekten uzman bir kütüphanecidir. Millî Kütüphane'nin Mikrofilim Servisi'nin bugünkü övünülecek seviyeye ulaşmasında emeği ve rolü mühimdir. Bu çalışkan kütüphaneciyi yakından tanıyanlar, bilhassa renkli filim üzerindeki çalışmalarında yarın için kendisinden çok şeyler beklemektedirler.